

Barn- och utbildningsnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

KS 2019/183-2

Revisionsrapport ” Granskning av styrning och ledning av gymnasieskolan”

Revisorerna har med utgångspunkt i tidigare granskningar samt genomförd risk- och väsentlighetsanalys beslutat att genomföra en förnyad granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning, denna gång med fokus på gymnasieskolan. Syftet med granskningen är att säkerställa att barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder sedan granskningen år 2015 och 2017 och att styrning och ledning numera är ändamålsenligt. Revisionsfrågan har varit: är barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av gymnasieskolan ändamålsenlig?

Efter genomförd granskning bedömer vi att barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av gymnasieskolan är delvis ändamålsenlig.

Den revisionella bedömningen grundar sig på bedömningarna för respektive kontrollmål som återfinns i revisionsrapporten.

Vi rekommenderar att barn- och utbildningsnämnden:

- Överväga att upprätta programråd för varje utbildning samt tydliggör struktur, planering och målsättning för programråden.
- I större utsträckning dokumenterar, följer upp och analyserar måluppfyllelse av kunskapsresultaten.
- Skapar rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas utifrån Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete.
- Utvecklar den ekonomiska uppföljningen med hur fördelade resurser används för respektive program.
- Utvecklar uppföljningen av kunskapsresultaten med analys och förslag på åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Bedömningarna i sin helhet tillsammans med rekommendationer har sammanfattats i en revisionsrapport, som behandlats och godkänts av revisorerna vid sammanträdet 2019-08-26.

Revisorerna har beslutat att överlämna rapporten till barn- och utbildningsnämnden med önskan om skriftligt svar senast 14 oktober med kommentarer till granskningen om vilka åtgärder nämnden planerar att vidta. Svaret skall ställas till revisorerna samt PwC, Tobias Bjöörn, Box 885, 721 23 Västerås.

FÖR REVISORERNA

Ulla-Britt Norgren
Ordförande

Granskning av styrning och ledning av gymnasieskolan

Lindesbergs kommun

Viktor Prytz, Certifierad kommunal revisor

Kim Ivarsson

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och Revisionsfråga	3
Revisionskriterier	3
Kontrollmål	3
Avgränsning	4
Metod	4
lakttagelser och bedömningar	5
Processer för att planera och besluta kring gymnasieskolans utbud	5
lakttagelser	5
Bedömning	7
Systematisk uppföljning av gymnasieskolans kunskapsresultat på en övergripande nivå	7
lakttagelser	7
Bedömning	9
Systematisk uppföljning av gymnasieskolans ekonomi på en övergripande nivå.	9
lakttagelser	9
Bedömning	10
Om det vid uppföljning framkommer avvikelser vidtas åtgärder.	10
lakttagelser	10
Bedömning	11
Brister från tidigare granskningar har beaktats och åtgärdats?	12
lakttagelser	12
Bedömning	13
Revisionell bedömning	14
Rekommendationer	15

Sammanfattning

Revisorerna har med utgångspunkt i tidigare granskningar samt genomförd risk- och väsentlighetsanalys beslutat att genomföra en förnyad granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning, denna gång med fokus på gymnasieskolan. Syftet med granskningen är att säkerställa att barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder sedan granskningen år 2015 och 2017 och att styrning och ledning numera är ändamålsenligt.

Revisionsfråga: Är barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av gymnasieskolan ändamålsenlig?

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av gymnasieskolan är delvis ändamålsenlig.

Den revisionella bedömningen grundar sig på bedömningarna för respektive kontrollmål.

Kontrollmål	Kommentar
Det finns ändamålsenliga processer för att planera och besluta kring gymnasieskolans utbud.	Delvis uppfyllt
Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans kunskapsresultat på en övergripande nivå.	Delvis uppfyllt
Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans ekonomi på en övergripande nivå.	Uppfyllt
Om det vid uppföljning av kunskapsresultat och ekonomi framkommer avvikelser från målsättningar vidtas åtgärder.	Delvis uppfyllt
Brister från tidigare granskningar har beaktats och åtgärdats av barn- och utbildningsnämnden?	Ej uppfyllt

Rekommendationer

Vi rekommenderar att barn- och utbildningsnämnden:

- Överväga att upprätta programråd för varje utbildning samt tydliggör struktur, planering och målsättning för programråden.
- I större utsträckning dokumenterar, följer upp och analyserar måluppfyllelse av kunskapsresultaten.
- Skapar rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas utifrån Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete.
- Utvecklar den ekonomiska uppföljningen med hur fördelade resurser används för respektive program.
- Utvecklar uppföljningen av kunskapsresultaten med analys och förslag på åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Inledning

Bakgrund

Under år 2015 granskade kommunens revisorer om barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av grund- och gymnasieskolan var ändamålsenlig. Bakgrunden till granskningen var att kommun hade en låg ranking när det gäller grundskolan och placerar sig på plats 279 av 290 kommuner i SKLs öppna jämförelse. När det gäller gymnasieskolan avvek Lindesberg negativt i de öppna jämförelserna avseende gymnasieelever som fullföljer sin utbildning, gymnasieelever som övergår till universitet/högskola, samt standardkostnaderna treårigt medelvärde (2010-2012). Av årsredovisningen 2013 framgick även att lokalfrågorna har blivit allt viktigare att arbeta med.

I granskningen bedömde revisorerna att barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av grund- och gymnasieskolan inte var fullt ut ändamålsenlig.

År 2017 granskade revisorerna om barn- och utbildningsnämnden hade en styrning av den kommunala grundskolan som säkerställde ändamålsenliga förutsättningar för elevers måluppfyllelse. Revisorerna bedömde då att barn- och utbildningsnämnden hade en styrning av den kommunala grundskolan som inte helt säkerställde ändamålsenliga förutsättningar för elevers måluppfyllelse. Med utgångspunkt i ovanstående bedömningar har revisorerna beslutat att genomföra en förnyad granskning av barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning, denna gång med fokus på gymnasieskolan.

Syfte och Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att säkerställa att barn- och utbildningsnämnden har vidtagit åtgärder sedan granskningen år 2015 och 2017 och att styrning och ledning numera är ändamålsenligt.

Är barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av gymnasieskolan ändamålsenlig?

Revisionskriterier

Skollagen med tillhörande rekommendationer från Skolverket vad gäller systematiskt kvalitetsarbete.

Kontrollmål

- Det finns ändamålsenliga processer för att planera och besluta kring gymnasieskolans utbud.
- Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans kunskapsresultat på en övergripande nivå.
- Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans ekonomi på en övergripande nivå.
- Om det vid uppföljning av kunskapsresultat och ekonomi framkommer avvikelser från målsättningar vidtas åtgärder.
- Brister från tidigare granskningar har beaktats och åtgärdats av barn- och utbildningsnämnden?

Avgränsning

Granskningen avgränsas till barn- och utbildningsnämnden och verksamhetsområdet gymnasieskolan.

Metod

Intervjuer har genomförts med utvecklingsstrateg, förvaltningschef, verksamhetschef gymnasiet, förvaltningsekonom, ordförande, oppositionsråd samt tre rektorer.

Dokumentstudier har även gjorts av planeringsunderlag, styrdokument, protokoll och uppföljningar.

Iakttagelser och bedömningar

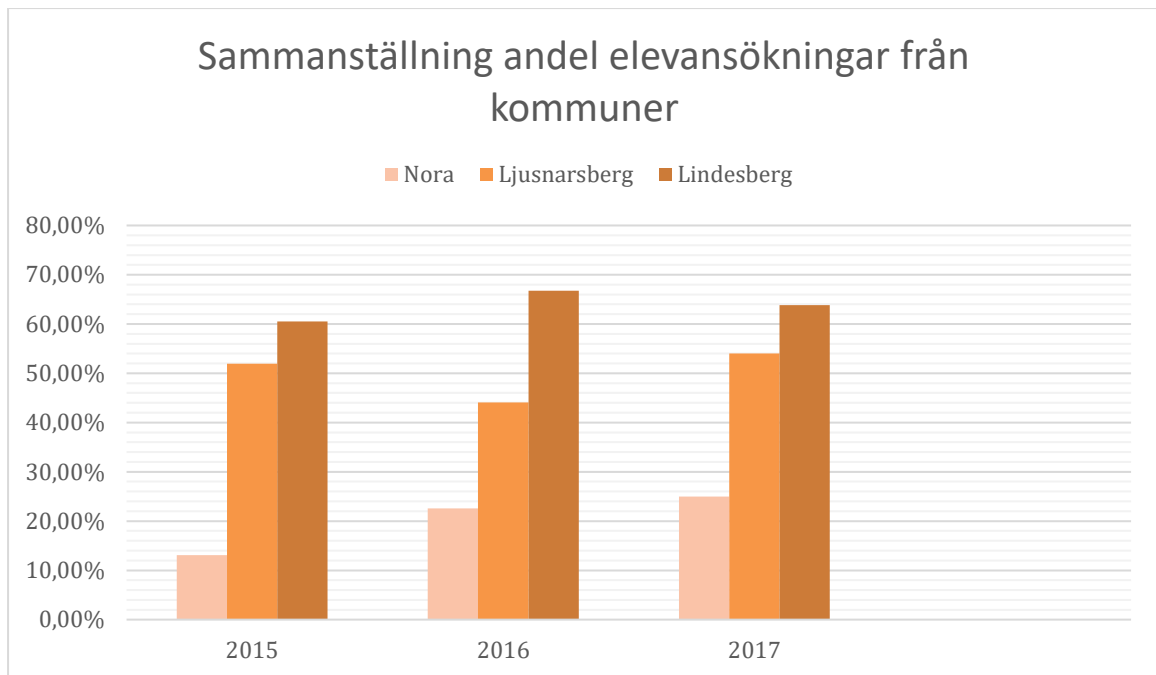
Processer för att planera och besluta kring gymnasieskolans utbud

Iakttagelser

I intervjuer beskrivs att det finns en systematisk process för planeringen av gymnasieskolans utbud. Den samordnade ansökningsprocessen sker via gymnasieantagningen¹. Förvaltningen analyserar antagningsstatistiken och rapporterar till nämnden om det finns oroande avvikelser vad gäller sökande i förhållande till platser för något eller några program. Ansökningsstatistiken redovisas innan och efter sommaren. Det beskrivs även att det rapporteras om näringslivets behov och det regionala programutbudet. De intervjuade anser att den preliminära ansökningsstatistiken vid första rapporteringen brukar ha hög samstämmighet med utfallet efter sommaren. I samband med rapporteringarna förs diskussioner mellan nämnd och förvaltning om och vilka åtgärder som ska vidtas. Det handlar till exempel om ökade marknadsföringsinsatser eller att pausa alternativt att lägga ner program.

Vidare framgår det av intervjuer att Lindeskolan har genomgått en förändring de senaste tio åren där elevantalet har halverats. Det totala antalet elever har varierat över tid. Variationen har legat mellan 1200 till dagens ca 1000 elever. En stor del av fluktuationen består av stora flyktingströmmar. Det beskrivs att nämnden haft ambitionen att ha ett brett utbud av program då det finns en risk att skolan sakta monteras ner vid avveckling av flera program. Strategiska beslut om nedläggningar/ uppstart av program/ inriktningar fattas av nämnden medan förvaltningen har frihet i att utöka antalet platser på utbildningarna. Enligt de intervjuade saknas fungerande lokala programråd för el- och energi, restaurang samt livsmedelsprogrammen. Det finns enligt ledningen goda upparbetade relationer med olika branschföreträdare som säkerställer en kontinuitet och en kvalitetssäkring av utbildningen.

¹ Gymnasieantagningen i Örebro län sköter antagningen till årskurs 1 för alla kommunala och fristående gymnasieskolor i länet förutom gymnasiesärskolan och Riksgymnasiet för döva och hörselskadade.

I sammanställning av antagningsstatistik, 2018-03-16, beskrivs att det finns goda förutsättningar att öka andelen elever som söker från kommunerna Nora, Ljusnarsberg och Lindesberg. I dokumentet beskriver förvaltningen att en tänkbar målbild kan vara att öka andelen elever från Nora till 30-35%, Ljusnarsberg till 55-60% och Lindesberg till 75%.

I nämndens protokoll, 2018-04-16, presenteras en redovisning av ansökningssiffror för respektive gymnasieprogram för perioden 2011–2018. Humanistiska programmet har endast en sökande till höstterminen 2018. Humanistiska programmet har varit svagt under hela den redovisade perioden (2011–2018). Programmet uppvisar en liknande trend på regional och nationell nivå. För samhällsvetenskapliga programmets inriktning Medier, information och kommunikation fanns endast en sökande till höstterminen. Därav beslutade huvudmannen att inriktningen inte startar höstterminen 2018, men kommer att erbjudas igen höstterminen 2019.

Restaurang och livsmedelsprogrammet har uppvisat en vikande trend under de senaste fyra åren. Antalet sökande har minskat med mer än 50 % vilket i stor utsträckning stämmer överens med den regionala och nationella utvecklingen. Till hösten 2018 fanns fyra sökande till programmet. Vuxenutbildningen har under 2017–2018 haft tio studerande via den statliga satsningen yrkesvux. Vuxenutbildningen ser en fortsatt efterfrågan av utbildningsplatser och vill kunna marknadsföra restaurang och livsmedelsutbildning för vuxna. Arbetsmarknaden förväntas vara god kommande åren. Ett samarbete mellan gymnasieskolan och vuxenutbildning har visat sig varit framgångsrikt.

I intervjuerna framkommer att elever från olika program samläser i vissa ämnen då det är för få elever för att organisera undervisningen för endast ett program i dessa ämnen.

I dokumentet *Projektansökan för uppstart Kulturcollage*³ redogörs att uppdraget att ta fram en projektplan för Kulturcollege med konstmusik- och skrivarinriktning ska redovisas för nämnden i maj och startas upp hösten 2020. Ansökan redogör att ledningsgruppen för Lindeskolan vill i samarbete med Kulturskolan starta ett kulturcollege. Detta skulle ansökan resultera i att eleven

² Procentuell andel 15-åringar som i sina ansökningar valt Lindeskolan i första hand under perioden 2015-2017.

³ Projektansökan för uppstart Kulturcollege, Lindeskolan, 2018-12-04

erbjudas möjlighet att utveckla sitt estetiska intresse via en kulturprofil utöver ordinarie gymnasieprogram. Kulturcollaget bedöms även öka skolans attraktionskraft ytterligare. En preliminär budget samt kostnadsberäkning 2020-2023 redovisas även. Förvaltningen presenterande, 2018-10-11, Tre alternativ för uppstart av kulturcollage presenterades då för nämnden. Nämnden beslutade att gymnasiechef och skolledning vid Lindeskolan fortsatt får i uppdrag att följa upp utvecklingen på olika program både avseende kostnader, söktryck och kommande besparingar.

Bedömning

Kontrollmål: Det finns ändamålsenliga processer för att planera och besluta kring gymnasieskolans utbud.

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt. Det finns en uppföljning och analys av ansökningsstatistiken och utvärdering av utfallet. Nämnden fattar beslut om vilka program och inriktningar skolan ska erbjuda efter rekommendation från skolans ledningsgrupp och förvaltningschef.

Vissa program är relativt små vilket leder till att elever från olika program läser vissa ämnen tillsammans. Vi anser att ett sådant förfarande kan medföra en risk att programmens specifika examensmål blandas och inte blir vägledande för undervisningen.

Flera program har upprättat programråd medan två program saknar det. Det saknas en tydlig planering och tydliga målsättningar för programråden. Utan tydliga riktlinjer finns en risk att mötena blir diskussionsforum och inte ett forum för utveckling med fokus på att identifiera, analysera och hitta lösningar på problem och utmaningar i elevernas utbildning. Samråden har funktion som en källa till underlag för att kunna bedöma utbud och efterfråga av olika utbildningar. Arbetslivsanknytning och samverkan med det lokala arbetslivet kan även inkluderas i skolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete. Programråden är även viktiga för en fungerande apl⁴ i elevernas yrkesutbildning.

Systematisk uppföljning av gymnasieskolans kunskapsresultat på en övergripande nivå

lakttagelser

I intervjuer uppges att gymnasieskolan har ett eget kvalitetsarbete som även ingår i den nämndövergripande uppföljningen. Störst fokus har varit på grundskolan där behörigheten till gymnasiet varit låg och att trenden är nedåtgående. Det beskrivs att tjänstepersoner regelbundet följer olika elevers frånvaro utifrån program och studieresultat för att identifiera trender eller avvikelser vilket i så fall rapporteras till nämnden. Under kvalitetsdagarna redovisas statistik över andel som uppnår gymnasieexamen och närvaro. Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från de kvalitetsdagar som hålls årligen. Nämnden träffar då rektorer och andra företrädare för verksamheten som redovisar skolans resultat.

I nämndens protokoll, 2017-12-11, framgår att nämnden får en sammanfattning av kvalitetsdagen som gymnasiet genomförde internt, 2017-12-04. En presentation från den dagen har delgivits nämnden. Av presentationen framgår att elevhälsan, elevfrånvaro, framtida utmaningar och studieresultat redovisats. I protokoll, 2018-02-12, presenteras *Kvalitetsrapport Grundskola läsåret 2016-2017*, motsvarande rapport saknas dock för gymnasiet.

I protokoll, 2018-09-10, framgår att nämnden under kvalitetsdagen får ta del av det systematiska kvalitetsarbetet inom gymnasieskolan. Enligt agendan för kvalitetsdagen som genomfördes, 2018-10-12, redovisades en genomgång av det kommunala

⁴ Arbetsplatsförlagt lärande

aktivitetsansvaret, Lindeskolans systematiska kvalitetsarbete, IM-programmet samt kulturskolans systematiska kvalitetsarbete. En sammanfattande information av kvalitetsdagen delgavs även nämnden, 2018-11-12.

I sammanställning av ansökningsstatistik till Lindeskolans redogörs betyg för ansökningar till de olika programmen och trender. Behov av uppföljning identifieras även för ett antal utbildningar med anledning av vilken inverkan en negativ betygstrend kan få för effekter på möjligheten att genomföra programmet med en önskvärd akademisk kvalitet.

I nedanstående tabell redogörs för de nämndmål som redovisas i verksamhetsberättelse 2018 med tillhörande indikatorer som är specifika för gymnasiet.

Nämndens mål	Indikator	Utfall	Målvärde	Analys
Barn och elever i Lindesberg är nöjda med sin förskola och skola.	Andel gymnasieelever som uppger att de är nöjda med sin skola.	76,5 % (röd)	100%	För elever i grundskolans åk 4–9 samt gymnasieskolan används resultatet av genomförda elevenkäter. (Grundskolans trivselenkät genomförs i egen regi årligen. För gymnasieskolans del används Skolinspektionens enkät för elever i åk 2.) årligen. För gymnasieskolans del används Skolinspektionens enkät för elever i åk 2.)
Barn- och utbildningsförvaltningen ger barn och elever möjlighet att delta i kulturverksamhet.	Andel deltagande barn i kultur i skolan och i förskolan (vissa årskurser erbjuds årligen), (andel av förskolebarn och elever i åk F-9)	15 % (röd)	21 %	Något lägre analys än förra året.
Eleverna i Lindesberg upplever att de är delaktiga i skolans verksamhet.	Andel gymnasieelever som uppger att de är delaktiga i skolans verksamhet.	68 % (röd)	100 %	För gymnasieskolans del görs en sammanvägning av andelen elever som svarat Stämmer helt och hållet eller Stämmer ganska bra på frågorna kring "Delaktighet och inflytande" i Skolinspektionens regelbundna enkät.
Barn och unga ges en bra och trygg start i livet.	Andel gymnasieelever som uppger att de trivs i skolan, kommunala skolor, andel (%)	Anges ej	Anges ej	
Barn och elever i Lindesberg har tillgång till utbildning som ger goda möjligheter till egen försörjning.	Andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år.	72,3 % (röd)	100 %	Ingen specifik analys.
	Andel gymnasieelever på studieförberedande program med grundläggande behörighet	67,1 % (gul)	83 %	Ingen specifik analys.

	till universitet och högskola (%)			
--	-----------------------------------	--	--	--

Planerade förbättringsåtgärder utifrån måluppfyllelsen presenteras i punktform enligt följande.

- Ökad måluppfyllelse och säkrad rekrytering av kompetent personal
- Uppföljningen av elevernas studieresultat förbättras
- Stärkt ledarskap i klassrummet

Bedömning

Kontrollmål: Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans kunskapsresultat på en övergripande nivå

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt. Nämndens uppföljning genom det systematiska kvalitetsarbetet sker främst genom muntliga redovisningar vid den årliga kvalitetsdagen. En uppföljning sker även i årsberättelse av andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år samt andel gymnasieelever på studieförberedande program med grundläggande behörighet till universitet och högskola.

Vi anser att kvalitetsarbetet kan utvecklas genom att nämnden i större utsträckning dokumenterar, följer upp och analyserar måluppfyllelsen samt vidtar åtgärder med stöd av föregående moment. Det finns ingen dokumenterad övergripande analys av orsaker till låg måluppfyllelse och variation i resultat mellan program. Nämnden bör även skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas. Rutinerna bör utgå från Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete.

Systematisk uppföljning av gymnasieskolans ekonomi på en övergripande nivå.

lakttagelser

Av verksamhetsberättelsen från 2018 framgår att gymnasieskolans resultat för verksamhetsåret 2018 blev ett underskott på 61 tkr [-0,05%] jämfört med budget. Avvikelsen kan härledas till undervisningsverksamheten. Verksamheten hade ofinansierade kostnader för ny teknik som omfattar inlästa läromedel samt externa kostnader från stiftelsen Activa. Intäkterna för Judo, som ingår i Idrottscollege, har även varit lägre än budgeterat.

Nämnden har erhållit ekonomiska månadsuppföljningar för februari, mars, april, maj, september, oktober och november. Rapporterna innehåller övergripande statistik för nämndens verksamheter med budget, avvikelse och prognos. Utfallet kommenteras även med orsaker, dels nämndövergripande men även för verksamheterna som gymnasieskolan enskilt.

Vi har även tagit till av detaljerade månadsuppföljningar⁵ för gymnasieskolans avdelningar och för respektive program. Där anges utfall, budget, avvikelse och kommentar till avvikelse. Nämnden följer den kommungemensamma årshjulet för kommunens budgetarbete. Årshjulet anger tidsramar för framställande och beslut av budget.

Vid intervjuer framgår att gymnasiets ekonom tar fram den detaljerade uppföljningen varje månad för att kunna presentera de aktuella siffrorna för verksamhetschef och rektorerna under gymnasieskolans ledningsgrupp.

⁵ Budgetuppföljning per 2018-04-30, 2018-10-31, 2018-12-31

Den presenteras även för nämndens ordförande och förvaltningschefen de månaderna som budgetuppföljningen ska redovisas inför nämnden. Avvikelse redovisas med förklaringar samt redogörelse för prognosen vid årets slut. Nämnden får inte del av den redovisningen, utan får månadsuppföljningar med den totala avvikelsen och prognosen för gymnasieskolan inklusive en förklarande text.

Bedömning

Kontrollmål: Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans ekonomi på en övergripande nivå.

Vi bedömer kontrollmålet som uppfyllt. Nämnden får en systematisk återrapportering av ekonomin genom delår, årsberättelse samt månadsuppföljningar. Dokumenten innehåller utfall, prognos för helåret samt analys av avvikelser. Nämnden bör utveckla uppföljningen med hur fördelade resurser används för respektive program. Genom att analysera resursfördelningen kan nämnden ta ställning till om resurserna riktas rätt och ger önskad effekt.

Om det vid uppföljning framkommer avvikelser vidtas åtgärder.

Iakttagelser

2018-02-12 presenterades verksamhetsberättelse för 2017. Gymnasieskolan redovisade ett nollresultat mot budget +/- 0,0 Mnr, av totalt 125,4 Mnr.

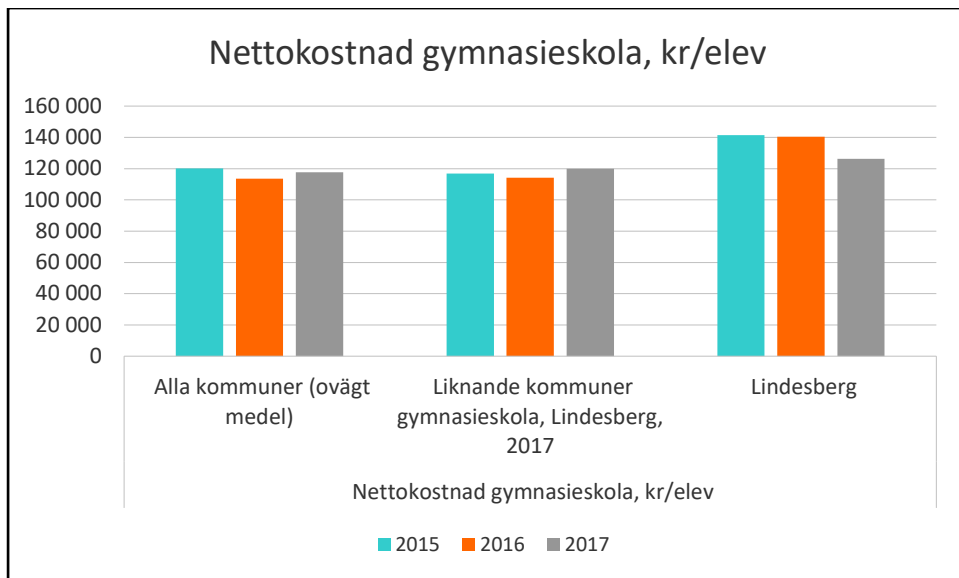
I protokoll från nämndens sammanträde, 2018-08-13, redovisas nämndens verksamhetsberättelse och delårsbokslut. Gymnasieskolan prognostiserade då en budget i balans. Nämnden beslutade då att uppmana förvaltningen att säkerställa en budget i balans. Samtliga verksamheter i förvaltningen uppmanades även till ekonomisk återhållsamhet, även de verksamheterna med ett positivt resultat.

I ärendet *Åtgärder budget 2019 och 2020 - barn- och utbildningsnämnden*⁶ lämnar nämnden ett antal förslag på åtgärder för att möta gymnasiets effektiviseringskrav. I intervjuer beskrivs att gymnasiets ekonomi varit i balans under en längre tid men i och med fullmäktiges effektiviseringskrav på fem miljoner kommer verksamheten behöva minska kostnaderna. Av protokoll, 2018-02-12, framgår att nämnden beslutade att godkänna tidsplan och arbetet med att ta fram förslag till åtgärder samt konsekvensbeskrivning för verksamheten med anledning av besparingskravet.

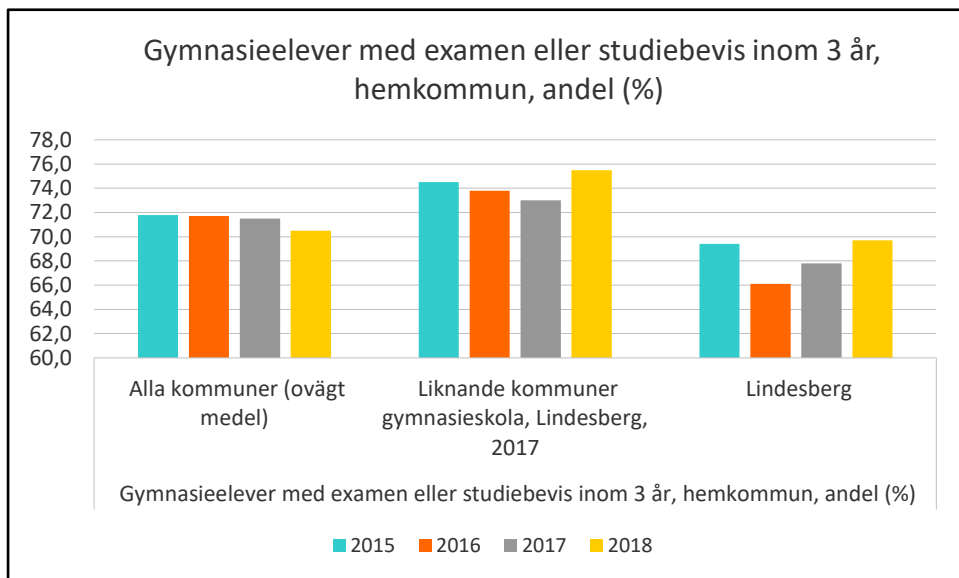
2018-02-12, presenterades prioriteringar utifrån kvalitetsdagar år 2017 gymnasieskola. Uppdrag ges i form av att utreda förutsättningar för kulturcollage och ett eventuellt namnbyte av skolan. Ingen av uppdragen omfattar kunskapsmålen. Inga prioriteringar utifrån kvalitetsdagar 2018 har noterats.

Nedan redovisas en tabell för kostnad per elev i jämförelse med snittet i riket och strukturellt liknande kommuner. Lindesberg ligger något högre än snittet i jämförelse med övriga två men har en minskande trend över de senaste tre åren.

⁶ Protokoll 2018-11-12

Nedan redovisas en tabell för andel gymnasieelever med examen eller studiebevis inom tre år. Lindesberg ligger betydligt lägre än strukturellt liknande kommuner men har en positiv trend över de senaste tre åren och ligger strax under snittet i riket för år 2018.

Bedömning

Kontrollmål: Om det vid uppföljning av kunskapsresultat och ekonomi framkommer avvikelser från målsättningar vidtas åtgärder.

Vi bedömer kontrollmålet som delvis uppfyllt. I den dokumenterade återrapporteringen av kunskapsresultat i verksamhetsberättelsen saknas utvecklade analyser i samband med bristande måluppfyllelse hos eleverna. Det redogörs för tre förbättringsåtgärder utifrån måluppfyllelsen. Åtgärderna kan därmed i högre grad konkretiseras och kopplas till målen. Av protokollen från året framgår att nämnden har en regelbunden uppföljning av ekonomin och vidtagit åtgärder vid avvikelser.

⁷ Kolada (U17023). Kommunens samtliga kostnader för gymnasieskola minus intäkter utslaget per elev som är folkbokförd i kommunen. Källa: SCB & SKL.

⁸ Kolada (N17441). Antal folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för tre år sedan med examen eller studiebevis inom tre år, inkl. IM dividerat med antal folkbokförda elever i kommunen som började på gymnasium för tre år sedan, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (t ex nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej. Endast elever med studiebevis om 2 500 poäng redovisas. Källa: SCB.

Brister från tidigare granskningar har beaktats och åtgärdats?

lakttagelser

Utifrån den tidigare granskningen redovisas nedanför de brister som noterats i rapporten och vilka åtgärder som vidtagits utifrån det.

Noterade brister	Åtgärder har vidtagits
Det saknades en övergripande diskussion om gymnasieskolans utbud och inte heller beslut om programstrukturen.	Delvis. Nämnden är aktiv och för diskussioner utifrån underlag om vilka program som ska erbjudas. Det saknas en struktur för beslutsprocesser och ett övergripande ramverk.
Kvalitetsarbetet behövde lyftas upp till nämnden med en tydlig uppföljning och analys av gymnasieskolans resultat.	Nej. Kvalitetsarbetet lyfts på den årliga kvalitetsdagen. Det saknas dokumenterade uppföljningar och analyser av avvikelser.
Uppföljningen av budgeten skedde men det framgick inte vad uppföljningen sattes i relation till – helårsbudget eller periodiserad budget. Nämnden använde inte ekonomistyrningen som medel utan mer som uppföljning.	Ja. Helårsbudget och periodiserad budget. framgår tydligt i uppföljningen nu. Det finns en bättre struktur för uppföljningarna nu i jämförelse med tidigare genomförd granskning. Enligt de intervjuade är det tack vara insatser som att en ekonom har anställts.
I nämndens budgetplan eller i verksamhetens budgetuppföljning saknas analys över nyckeltal och benchmarking med andra kommuner.	Nej. I nämndens budgetuppföljning saknas analys över nyckeltal och benchmarking med andra kommuner.
Det finns inte en systematisk process för att inhämta och sammanställa enheternas kvalitetsrapporter från verksamhet till förvaltning, vilket resulterar i en spretig bild av skolverksamheten snarare än en sammanhållen. Nämnden bör vidta åtgärder för att utveckla sammanställningen av det systematiska kvalitetsarbetet.	Nej. Det saknas fortfarande en systematisk process för att inhämta och sammanställa en övergripande sammanställning av kvalitetsarbetet.
Vi kan inte se att en sammanställd kvalitetsrapport har diskuterats på nämndens sammanträden.	Nej. Endast grundskolan har en sammanställd kvalitetsrapport. Det finns idag inget lagkrav på att fram en kvalitetsrapport. Skollagen anger att det ska bedrivas ett systematiskt kvalitetsarbete. Ledningen anser att det i samband med den redovisning som sker i anslutning till den årliga kvalitetsdagen sker en redovisning av gymnasieskolans olika kvalitetsvariabler och nämndmål. Vid behov sker även en särredovisning under året till Barn- och utbildningsnämnden.
Initierar ett utvecklingsarbete för att skapa en överblick av samtliga planeringsprocesser som berör nämndens verksamheter.	Nej. Det finns ett övergripande planeringsarbete för budgetprocessen men saknas exempelvis för programutbud och det systematiska kvalitetsarbetet.
Vidta åtgärder för att utveckla resursfördelningsmodeller för alla verksamheter inom nämnden ansvarsområde.	Nej. Inget material har erhållits som styrker att nämnden har upprättat en resursfördelningsmodell för gymnasiet.

Bedömning

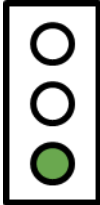
Kontrollmål: Brister från tidigare granskningar har beaktats och åtgärdats av barn- och utbildningsnämnden?

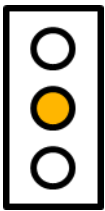
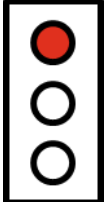
Vi bedömer att kontrollmålet inte är uppfyllt. Den ekonomiska uppföljningen har förtydligats men i övrigt har inga konkreta åtgärder vidtagits för att åtgärda noterade brister.

Revisionell bedömning

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämndens styrning och ledning av gymnasieskolan är delvis ändamålsenlig.

Den revisionella bedömningen grundar sig på bedömningarna för respektive kontrollmål.

Kontrollmål	Kommentar	
Det finns ändamålsenliga processer för att planera och besluta kring gymnasieskolans utbud.	<p>Delvis uppfyllt</p> <p>Det finns en uppföljning och analys av ansökningsstatistiken och utvärdering av utfallet. Nämnden fattar beslut om vilka program och inriktningar skolan ska erbjuda efter rekommendation från skolans ledningsgrupp och förvaltningschef.</p> <p>Vissa program är relativt små vilket leder till att elever från olika program läser vissa ämnen tillsammans. Vi anser att ett sådant förfarande kan medföra en risk att programmens specifika examensmål blandas och inte blir vägledande för undervisningen.</p> <p>Det finns brister vad gäller programråden som gör att de inte används fullt ut.</p>	
Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans kunskapsresultat på en övergripande nivå.	<p>Delvis uppfyllt</p> <p>Nämndens uppföljning genom det systematiska kvalitetsarbetet sker främst genom muntliga redovisningar vid den årliga kvalitetsdagen. En uppföljning sker även i årsberättelse av andelen gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år samt andel gymnasieelever på studieförberedande program med grundläggande behörighet till universitet och högskola.</p> <p>Vi anser att kvalitetsarbetet kan utvecklas genom att nämnden i större utsträckning dokumenterar, följer upp och analyserar måluppfyllelsen samt vidtar åtgärder med stöd av föregående moment. Det finns ingen dokumenterad övergripande analys av orsaker till låg måluppfyllelse och variation i resultat mellan program. Nämnden bör även skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas. Rutinerna bör utgå från Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete.</p>	
Det sker en systematisk uppföljning av gymnasieskolans ekonomi på en övergripande nivå.	<p>Uppfyllt</p> <p>Nämnden får en systematisk återrapportering av ekonomin genom delår, årsberättelse samt månadsuppföljningar. Dokumenten innehåller utfall, prognos för helåret samt analys av avvikelser. Nämnden bör utveckla uppföljningen med hur fördelade resurser används för respektive program. Genom att analysera resursfördelningen kan nämnden ta ställning till om resurserna riktas rätt och ger önskad effekt.</p>	

<p>Om det vid uppföljning av kunskapsresultat och ekonomi framkommer avvikelser från målsättningar vidtas åtgärder.</p>	<p>Delvis uppfyllt I den dokumenterade återrapporteringen av kunskapsresultat i verksamhetsberättelsen saknas utvecklade analyser i samband med bristande måluppfyllelse hos eleverna. Det redogörs för tre förbättringsåtgärder utifrån måluppfyllelsen. Åtgärderna kan därmed i högre grad konkretiseras och kopplas till målen. Av protokollen från året framgår att nämnden har en regelbunden uppföljning av ekonomin och vidtagit åtgärder vid avvikelser.</p>	
<p>Brister från tidigare granskningar har beaktats och åtgärdats av barn- och utbildningsnämnden?</p>	<p>Ej uppfyllt Den ekonomiska uppföljningen har förtydligats men i övrigt har inga konkreta åtgärder vidtagits för att åtgärda noterade brister.</p>	

Rekommendationer

Vi rekommenderar att barn- och utbildningsnämnden:

- Överväga att upprätta programråd för varje utbildning samt tydliggör struktur, planering och målsättning för programråden.
- I större utsträckning dokumenterar, följer upp och analyserar måluppfyllelse av kunskapsresultaten.
- Skapar rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas utifrån Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete.
- Utvecklar den ekonomiska uppföljningen med hur fördelade resurser används för respektive program.
- Utvecklar uppföljningen av kunskapsresultaten med analys och förslag på åtgärder för ökad måluppfyllelse.

2019-08-26

Tobias Bjöörn

Viktor Prytz

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Lindsbergs kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2019-02-10. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.